

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 286/09-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. Č., B., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17. ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Tos 35/08 z 21. októbra 2008 a jemu predchádzajúcim postupom orgánov činných v trestnom konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Č. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2008 doručená sťažnosť M. Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 35/08 z 21. októbra 2008 a jemu predchádzajúcim postupom orgánov činných v trestnom konaní.

2. Keďže saznosť sazovateľa nesplnala všetky zákonom požadované nalejnosti, ústavný súd ho (prostredníctvom jeho právného zástupcu) vyzval listom z 23. januára 2009, aby k saznosti pripojil namietané uznesenie krajského súdu z 21. októbra 2008, uznesenie Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 23/08 z 25. septembra 2008 a saznosť sazovateľa proti tomuto uzneseniu. ústavný súd ďalej zdôraznil, že *„v okolnostiach danej saznosti nie je nalejzitym spôsobom odôvodnené ani namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zo saznosti ani jej príloh nevyplýva (ani to nie je doložené), i v súvislosti s namietaným porušením, t. j. oneskorenom (resp. neuplnom) vydaní súhlasu zo strany českých súdov s trestným stíhaním sazovateľa a v tejto súvislosti potom aj vadami prebiehajúceho trestného konania, strana sazovateľa kvalifikovaným spôsobom uvedené skutočnosti namietala v čase predchadzajucom namietanému uzneseniu krajského súdu a s akým výsledkom (toto je nevyhnutné taktiež doložite).“*.

3. Sazovateľ a tiež jeho právný zástupca podaniami doručenými ústavnému súdu 5. februára a 16. februára 2009 (sazovateľ) a 9. februára 2009 (právný zástupca) na uvedenú výzvu reagovali a predložili (tiež) požadované (bod 2) písomnosti.

4. Z obsahu saznosti, k nej priložených podkladov a vyjadrení strany sazovateľa ústavný súd zistil, že namietaným uznesením krajského súdu (sp. zn. 2 Tos 35/08 z 21. októbra 2008) bola saznosť sazovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 25. septembra 2008 zamietnutá, v dôsledku čoho podľa názoru sazovateľa *«došlo k porušeniu mojich základných práv a slobôd, a to opakovane... z nasledovných dôvodov:*

V trestnom poriadku... je uvedené v § 496..., že proti vydanéj osobe nebude vedené trestné stíhanie pre iné trestné činy spáchané pred jej vydaním, než pre tie, pre ktoré bola vydaná. Prvý súhlas eska republika na trestné stíhanie sazovateľa vyjadrila v rozhodnutí Vrchného súdu v Prahe dņa 26.1.2007 vo svojom rozhodnutí pod sp. zn.: 7 To - 10/07...

V tomto smere sťažovateľ poukazuje na to, že uznesenie vyšetrovateľa, ktorým sťažovateľovi boli vznesené obvinenia sú zo dňa 15. 2. 2006 pod ČVS: 6/BOK-S-I- 2006 (skutok – K.) a dňa 25. 10. 2006 pod ČVS: PPZ-14/BOK-S-I-2006 (skutky F. a S.). Ako už je vyššie uvedené, prvý súhlas Českej republiky na trestné stíhanie sťažovateľa bol vydaný Vrchným súdom v Prahe až dňa 26. 01. 2007 pod sp. zn. 7 To-10/07!

Keďže bolo začaté trestné stíhanie voči mne, sťažovateľovi, prv ako bol daný súhlas Vrchného súdu, je treba mať za to, že... bola porušená zásada špeciality. ... Chýba tu teda pre existenciu rozhodovania v ktorejkoľvek fáze trestného konania naplnenie formálnej podmienky, a to zákonné vznesenie obvinenia, ktoré má garanciu v ústavnej zásade, že nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak ako zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý upravuje zákon (čl. 17 ods. 2 Ústavy SR).

Pokiaľ ide o článok 17 ods. 5 Ústavy SR... Tento... článok Ústavy SR je prakticky systematicky porušovaný, a to naposledy napadnutým Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. 10. 2008... To všetko napriek tomu, že sťažovateľ bol vzatý do väzby na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného dňa 22. 12. 2006 Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 0Tp 142/06. Až následne však české súdy vyslovili súhlas s trestným stíhaním (26. 01. 2007 - pre skutky J. F. a G. S.), za skutky týkajúce sa poškodených J. Š., P. L., M. S., I. O. a M. K. (2. 5. 2007 Uznesením Vrchního soudu v Prahe zo dňa 2. 5. 2007 sp. zn. 7o 42/07).

Za daného stavu sú potom všetky úkony vrátane vznesenia obvinenia až do doby, kedy získali orgány činné v trestnom konaní súhlas na trestné stíhanie sťažovateľa, nepoužiteľné - právne neúčinné...

Sťažovateľ záverom uvádza, že z uvedeného vyplýva, že pokiaľ vydávajúca krajina neudelí dodatočný súhlas na trestné stíhanie k trestným činom, ktoré neboli predmetom pôvodnej žiadosti o vydanie, ktoré vyšli najavo až po vydaní obvineného na trestné stíhanie z cudziny, nemožno vykonať úkony trestného konania k týmto činom s výnimkou prípadu, ak sa vydaná osoby sama vzdala uplatnenia zásady špeciality...

V zmysle článku 48 ods. 1 Ústavy SR... vyplýva, že aj senát zložený zo sudcov tak, ako je to uvedené v záhlaví Uznesenia Krajského súdu v Prešove 2 Tos 35/08-9713, nie je súdom na ktorom rozhoduje „zákonný sudca“.

5. Ďalšie porušenie svojich práv (v podaní doručenom ústavnému súdu 9. februára 2009) uviedol sťažovateľ tak, že „napriek námietkam odvolací súd... 21. 10. 2008... dospel k záveru, že rozhodnutie Okresného súdu bolo urobené v súlade so zákonom a nezaoberá sa námietkami porušovania zásady špeciality. Práve v takomto postupe vidíme porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy SR v náväznosti na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Porušenie... čl. 46 ods. 1 Ústavy SR vidím aj v tom, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. ...

Okrem prístupu k súdu sa čl. 46 ods. 1 ústavy priznáva aj určitá kvalita súdneho konania...“.

6. Sťažovateľ žiadal ústavný súd, aby prijal takéto rozhodnutie :

„1/ Uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Tos 35/08-9713 zo dňa 21. 10. 2008 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 17. ods. 2, 5 a čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 a Listiny základných práv a slobôd čl. 8 ods. 2, 5.

2/ Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2 Tos 35/08-9713 zo dňa 21. 10. 2008 a prikazuje, aby M. Č. bol neodkladne prepustený z väzby na slobodu.

3/ Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť M. Č. trovy konania v sume 8.011,- Sk... do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. G. ...“

7. Sťažovateľ zároveň navrhol vydať dočasné opatrenie, „tak aby Ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení uloženému orgánu, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa - Krajskému súdu v Prešove, aby do rozhodnutia Ústavného súdu nálezom tento súd bezodkladne prepustil obžalovaného M. Č. na slobodu“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tom, že krajský súd sa v namietanom uznesení z 21. októbra 2008 (tak isto orgány činné v trestnom konaní v čase od vznesenia obvinenia) nezaoberal jeho námietkami porušovania zásady špeciality, v dôsledku čoho „*sú potom všetky úkony vrátane vznesenia obvinenia až do doby, kedy získali orgány činné v trestnom konaní súhlas na trestné stíhanie sťažovateľa, nepoužiteľné - právne neúčinné*“.

9. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa,

keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) (napr. I. ÚS 235/03, I. ÚS 156/04, II. ÚS 267/04, IV. ÚS 35/04, I. ÚS 109/06).

10. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06).

11. Námietky sťažovateľa v súvislosti s porušením označených práv postupom krajského súdu v trestnom konaní v jeho trestnej veci, ktorých jadrom je sťažovateľom označené porušovanie zásady špeciality v súvislosti s jeho vydaním z Českej republiky (tak krajským súdom v namietanom uznesení, ako aj predchádzajúcim postupom príslušných orgánov od vznesenia obvinenia), treba považovať za „iný zásah“, o ktorom sťažovateľ vedel najneskôr už v čase doručenia sťažnosti (5. apríla 2007) ústavnému súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 246/07, keď v bode 4 sťažnosti výslovne uvádzal, že „v čase keď bolo proti mne vznesené obvinenie za tieto trestné činy (25. 10. 2006)... prokurátor a aj ďalšie orgány činné v prípravnom konaní vedeli, že sa na mňa vzťahuje zásada špeciality podľa § 496 Tr. por. - teda, že na moje trestné stíhanie pre trestné činy uvedené v uznesení je potrebný súhlas Českej republiky...

Trestné činy, pre ktoré bolo proti mne vznesené obvinenie dňa 25. 10. 2006, mali byť podľa uznesenia o vznesení obvinenia spáchané pred 18. 7. 2003, pričom na trestné stíhanie nebol vydaný súhlas Českou republikou.“. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že uvedená sťažnosť bola uznesením sp. zn. II. ÚS 246/07 z 29. novembra 2007 odmietnutá.

12. Ústavný súd tiež z obsahu uznesenia okresného súdu z 25. septembra 2008 zistil, že sťažovateľ na verejnom pojednávaní pred okresným súdom 25. septembra 2008 považoval proces jeho extradície z Českej republiky za vadný a nezákonný.

13. Sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu 28. decembra 2008, preto je nepochybné, že sa tak stalo po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom, rešpektujúc pritom konkrétne sťažovateľom uvádzané dôvody, ktoré sťažovateľ namietal už v čase predchádzajúcom vydaniu sporného uznesenia krajského súdu z 21. októbra 2008. Urobil tak napr. už v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 5. apríla 2007, ktorá bola odmietnutá (bod 11).

14. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa odmietol ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

15. Ústavný súd zároveň dodáva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi aj v ďalšom štádiu trestného konania (ako obžalovanému) právne účinným spôsobom namietat' porušenie v sťažnosti označených práv, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku (podľa jeho názoru) nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní v jeho veci v súvislosti s jeho extradíciou z Českej republiky. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude (je) oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľa, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania a súdu v trestnej veci sťažovateľa, t. j. aj skutočností, ktoré vytýka sťažovateľ v predloženej sťažnosti.

16. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že trestné konanie predstavuje od svojho začiatku až po koniec organický celok, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany orgánov činných v trestnom konaní môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat' porušenia ústavou chránených základných práv a slobôd, ku ktorým došlo v priebehu trestného konania a neboli v jeho priebehu odstránené.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2009